

آداب زیارت مسجد نبوی

عبدالله حیدری

عنوان کتاب:

آداب زیارت مسجد نبوی

تألیف:

عبدالله حیدری

موضوع:

آداب و رسوم اسلامی - مساجد و خطبه‌ها

نوبت انتشار:

اول (دیجیتال)

تاریخ انتشار:

دی (جدی) ۱۳۹۴ شمسی، ربیع الأول ۱۴۳۷ هجری

منبع:

این کتاب از سایت کتابخانه عقیده دانلود شده است.

www.aqeedeh.com

book@aqeedeh.com

ایمیل:

سایت‌های مجموعه موحدین

www.aqeedeh.com

www.mowahedin.com

www.islamtxt.com

www.videofarsi.com

www.shabnam.cc

www.zekr.tv

www.sadaislam.com

www.mowahed.com

contact@mowahedin.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست مطالب

فهرست مطالب.....	أ
زیارت مسجد نبوی.....	۱
آداب زیارت مسجد:.....	۲
آداب سلام به حضرتش:.....	۳
زیارت زنان:.....	۴
بعضی بدعت‌ها:.....	۶
طلب شفاعت:.....	۶
کدام حیات؟.....	۸
از آداب قرآنی:.....	۹
تمسک به سنت:.....	۱۰
روایت امام زین العابدین علیه السلام :.....	۱۱
باز هم بدعت:.....	۱۱
سلام از راه دور:.....	۱۲
نسخه امام مالک رحمته الله :.....	۱۲
حکم زیارت:.....	۱۳
شخصیت پرستی:.....	۱۴
روایات جعلی:.....	۱۵
رأی محققین:.....	۱۵

زیارت مسجد نبوی

زیارت مسجد نبوی ﷺ قبل از حج یا بعد از حج سنت است به دلیل حدیثی که ابوهیره رضی الله عنه در صحیحین روایت می کند که پیامبر ﷺ فرمودند: «صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ، فِيمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ». «یک نماز در این مسجد من بهتر از هزار نماز در غیر آن است به جز مسجد الحرام».

و از ابن عمر رضی الله عنهما روایت است که پیامبر ﷺ فرمودند: «صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا أَفْضَلُ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ، فِيمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ»^۱. «یک نماز در این مسجد من بهتر از هزار نماز در غیر آن است به جز مسجد الحرام».

و از عبدالله بن زبیر رضی الله عنه روایت است که رسول الله ﷺ فرمودند: «صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ وَصَلَاةٌ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَفْضَلُ مِنْ مِائَةِ صَلَاةٍ فِي مَسْجِدِي هَذَا»^۲. «یک نماز در این مسجد من بهتر از هزار نماز در غیر آن است بجز مسجد الحرام و نماز در مسجد الحرام بهتر از صد نماز در این مسجد من است».

و از جابر رضی الله عنه روایت است که رسول الله ﷺ فرمودند:

۱- حدیث در صحیح مسلم است.

۲- حدیث در مسند احمد و صحیح ابن خزیمه و صحیح ابن حبان است.

«صَلَاةٌ فِي مَسْجِدِي هَذَا خَيْرٌ مِنْ أَلْفِ صَلَاةٍ فِيَمَا سِوَاهُ إِلَّا الْمَسْجِدَ الْحَرَامَ وَصَلَاةٌ فِي الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ أَفْضَلُ مِنْ مِائَةِ صَلَاةٍ فِيَمَا سِوَاهُ»^۱.

«یک نماز در این مسجد من بهتر از هزار نماز در غیر آن است به جز مسجد الحرام و یک نماز در مسجد الحرام بهتر از صد هزار نماز در غیر آن است».

احادیثی که در این معنی آمده بسیار است.

آداب زیارت مسجد:

هرگاه زائر به مسجد رسید و خواست داخل شود مستحب است که پای راست خودش را جلو بگذارد و بگوید:

«بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ أَعُوذُ بِاللَّهِ الْعَظِيمِ وَبِوَجْهِهِ الْكَرِيمِ وَسُلْطَانِهِ الْقَدِيمِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ».

(یا مختصر بگوید: «بِسْمِ اللَّهِ وَالصَّلَاةِ وَالسَّلَامِ عَلَى رَسُولِ اللَّهِ اللَّهُمَّ افْتَحْ لِي أَبْوَابَ رَحْمَتِكَ» این همان دعایی است که در هنگام ورود به هر مسجدی خوانده می‌شود بنابراین مسجد حضرتش صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ دعای مخصوص ندارد، آنگاه دو رکعت نماز می‌گذارد، و سپس دعا می‌کند و هر چه خواست از خیر دنیا و آخرت از خدا می‌طلبد، اگر این دورکعت را در روضه شریفه بخواند بهتر است، زیرا رسول خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فرمودند: «مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمِنْ بَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ». «بین خانه و منبر من باغی از باغ‌های بهشت است».

۱- حدیث در مسند احمد و سنن ابن ماجه است.

آداب سلام به حضرتش:

آنگاه پس از نماز و دعا قبر پیامبر ﷺ و قبر دو یار با وفایش ابوبکر و عمر رضی الله عنهما را زیارت می‌کند به این ترتیب که مقابل قبر حضرت رضی الله عنهما با ادب می‌ایستد و با صدای آهسته سلام می‌کند: «السَّلَامُ عَلَيْكُمْ وَرَحْمَةُ اللَّهِ وَبَرَكَاتُهُ» چنان که در سنن أبوداود با سند حسن از ابو هریره رضی الله عنه

روایت است که رسول الله ﷺ فرمودند: «مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلِّمُ عَلَيَّ إِلَّا رَدَّ اللَّهُ إِلَيَّ رُوحِي حَتَّىٰ أُرَدَّ عَلَيْهِ السَّلَامُ». «هیچ کسی نیست که بر من سلام بفرستد مگر اینکه خداوند روح مرا به من باز می‌گرداند تا اینکه سلام او را جواب دهم».

اگر زائر در سلامش بگوید: «السلام عليك يا نبي الله، السلام عليك يا خيرة الله من خلقه، السلام عليك يا سيد المرسلين وامام المتقين، أشهد انك قد بلغت الرسالة وأديت الأمانة ونصحت الأمة وجاهدت في الله حق جهادة» اشکالی ندارد، زیرا همه این‌ها از صفات حضرتش ﷺ است. سپس به حضرتش درود می‌فرستد و دعا می‌کند، اینکه یکجا درود و سلام می‌خوانیم چون در شریعت ثابت شده چنان که خداوند متعال می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا﴾ [الأحزاب: ٥٦]. «ای مؤمنان شما نیز به پیامبر درود بفرستید و چنان که باید سلام گوئید».

سپس به ابوبکر و عمر رضی الله عنهما سلام می‌کند و برایشان دعا نموده و از خداوند طلب رضایت و خوشنودی می‌نماید.

حضرت ابن عمر رضی الله عنهما هنگامی که بر پیامبر ﷺ و دو یارشان سلام می‌کرد می‌فرمود: «السلام عليك يا رسول الله، السلام عليك يا أبابكر والسلام عليك يا أبتاه». بیشتر از این چیزی نمی‌گفت و به راهش می‌رفت.

زیارت زنان:

این زیارت فقط برای مردان جایز است، برای زنان زیارت هیچگونه قبری جایز نیست، چنان که از پیامبر ﷺ ثابت شده که فرمودند: «لَعَنَ اللَّهُ زَوَارَاتِ الْقُبُورِ مِنَ النِّسَاءِ وَالْمُتَخَذِينَ عَلَيْهَا الْمَسَاجِدَ وَالسُّرُجَ».. «خداوند لعنت کند زنانی را که بسیار زیارت قبر می کنند - احادیث دیگری زنان را زیارت قبر منع گردیده اند - کسانی که بر قبرها سازند و چراغ روشن می کنند». و اما به قصد نماز خواندن در مسجد پیامبر ﷺ و دعا کردن در آن و دیگر اعمالی که در سایر مساجد مشروع است، به مدینه رفتن برای همه جایز است، چنان که در احادیث قبل ذکر شد. همچنین سنت است که زائر نمازهای پنجگانه را در مسجد پیامبر ﷺ بخواند، و اینکه فرصت را غنیمت بشمارد و به سبب پاداش عظیمی که دارد در آن ذکر و دعا و نمازهای نفلی به کثرت بخواند.

همچنین مستحب است که در روزه شریفه نماز نفل زیاد بخوانید، بدلیل حدیث صحیحی که در فضیلت آن ذکر شد. «مَا بَيْنَ بَيْتِي وَمِنْ بَرِي رَوْضَةٌ مِنْ رِيَاضِ الْجَنَّةِ».

فضیلت صف اول:

و اما نمازهای فرض را چه زائر و چه غیر زائر همه باید بکوشند که حتی الامکان در صفهای اول بخوانند حتی اگر در بخشهای اضافه شده به مسجد در جهت قبله اش باشد زیرا احادیث صحیح زیادی آمده که به صف اول ترغیب و تشویق نموده است. مثل این فرموده رسول الله ﷺ: «لَوْ يَعْلَمُ النَّاسُ مَا فِي التَّدَائِ وَالصَّفِّ الْأَوَّلِ ثُمَّ لَمْ يَجِدُوا إِلَّا أَنْ يَسْتَهْمُوا عَلَيْهِ لَأَسْتَهْمُوا». [متفق علیه] «اگر مردم بدانند که اذان دادن و صف اول چقدر ثواب دارد و ببینند که جز با قرعه کشی بدست نمی آید حتما قرعه کشی

خواهند کرد». و این فرموده رسول اکرم ﷺ که به اصحابشان فرمودند: «تَقَدَّمُوا فَأَتَمُّوا بِي وَلِيَأْتَمَّ بِكُمْ مَنْ بَعْدَكُمْ وَلَا يَزَالُ قَوْمٌ يَتَأَخَّرُونَ حَتَّى يُؤَخِّرَهُمُ اللَّهُ». [صحیح مسلم]. «جلو بیاید، و به من اقتداء کنید و کسانی که بعد از شما هستند به شما اقتدا کنند - یعنی صفهایشان متصل به شما باشد - انسان همچنان خود را از نماز عقب می‌کشد تا آنکه خداوند او را عقب می‌اندازد»

و ابوداود از -ام المؤمنین- عایشة رضی الله عنها به سند حسن روایت می‌کند که پیامبر ﷺ فرمودند: «لا يزال الرجل يتأخر عن الصف المقدم حتى يؤخره الله في النار». «شخص همچنان از صف جلو خود را عقب می‌کشد تا اینکه خداوند او را به جهنم می‌کشاند».

همچنین از حضرتش ﷺ ثابت شده است که به اصحابشان فرمودند: «أَلَا تَصْفُونَ كَمَا تَصُفُّ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا. فَقُلْنَا يَا رَسُولَ اللَّهِ وَكَيْفَ تَصُفُّ الْمَلَائِكَةُ عِنْدَ رَبِّهَا قَالَ: يُتَمُونَ الصُّفُوفَ الْأُولَى وَيَتَرَاصُونَ فِي الصَّفِّ». «آیا مانند فرشتگان که در حضور پروردگارشان صف می‌بندند، صف نمی‌بندید؟ گفتند: ای رسول خدا! مگر فرشتگان که در حضور پروردگارشان چگونه صف می‌بندند، فرمودند: صف‌های جلو را پر می‌کنند و در صف، راست و نزدیک به هم می‌ایستند».

احادیث در این باب بسیار است، این فضیلت (صف اول) شامل همه مساجد می‌شود کما اینکه شامل بخش‌های اضافه شده به مسجد النبی نیز می‌شود.

کدام أفضل است؟:

همچنین از رسول خدا ﷺ ثابت شده که ایشان اصحابشان را ترغیب می‌کردند که به سمت راست صف بایستند. و مشخص است که در مسجد

قدیم سمت راست صف خارج از روضه شریفه است، پس معلوم می‌شود که اهمیت دادن به صف‌های جلو و سمت راست مقدم است بر اهمیت روضه شریفه و اینکه محافظت بر این دو، اولی و افضل از محافظت بر نماز در روضه شریفه است، برای کسی که در احادیث وارده در این باب دقت کرده باشد مسئله واضح و روشن است البته توفیق از جانب خدا است.

بعضی بدعت‌ها:

بوسیدن: برای هیچکس جایز نیست که به حجره شریفه دست بکشد یا آن را ببوسد یا اینکه به دور آن طواف کند، زیرا این امور از سلف صالح نقل نشده بلکه انجام چنین اعمالی بدعت ناپسندیده است، و برای هیچکس جایز نیست که از رسول خدا ﷺ بخواهد که حاجتش را بر آورده یا مشکلش را حل کند یا مریضش را شفا بخشد و از این قبیل امور، زیرا همه اینگونه مسائل جز خداوند توانا و بی‌نیاز از هیچ کسی خواسته نمی‌شود، و خواستن و طلب کردن چنین اموری از مردگان شرک و پرستش غیر خدا بشمار می‌آید.

دین اسلام بردو اصل استوار است، اول اینکه جز خدای یگانه هیچ‌کس یا چیزی پرستیده نشود، دوم اینکه این پرستش جز به طریقه‌ای که پیامبر ﷺ مشروع فرموده انجام گیرد.

و این همان معنای لا اله الا الله محمد رسول الله است.

طلب شفاعت:

کما اینکه جایز نیست که کسی از پیامبر ﷺ طلب شفاعت کند زیرا شفاعت ملک خدا و در اختیار اوست و از غیر او نمی‌توان آن را طلب کرد، چنان که خداوند متعال می‌فرماید: ﴿قُلْ لِلَّهِ الشَّفَعَةُ جَمِيعًا﴾ [الزمر: ۴۴]. «بگو

تمام شفاعت‌ها خاص خداست». بلکه می‌توانید بگوئید: خدایا! پیامبرت را شفیع من بگردان، خدایا! فرشتگانت را شفیع من بگردان، و بنددگان مؤمنت را شفیع من بگردان، خدایا فرزندانم را شفیع من بگردان. (در اینجا لفظ «أفراط» آمده که منظور بچه‌های کم سنی است که در خورد سالی وفات می‌کنند.)

و از این قبیل جملات و اما مردگان، هیچ چیزی از آنان خواسته نمی‌شود، نه شفاعت و نه غیر آن، چه پیامبران باشند و چه غیر پیامبران، زیرا این عمل جایز نیست، و مرده تمام اعمالش قطع می‌شود مگر چیزی که شارع استثناء فرموده است. و در صحیح مسلم از ابوهیرة رضی الله عنه روایت شده که رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم فرمودند: «إِذَا مَاتَ ابْنُ آدَمَ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثٍ: صَدَقَةٌ جَارِيَةٍ، أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ، أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ». «هرگاه انسان بمیرد عملش منقطع می‌شود مگر سه چیز: صدقه جاریه، یا علمی که از آن سود برده شود، یا فرزند نیکی که برایش دعا نماید». اینکه از پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم قبل از وفات و در روز قیامت طلب شفاعت جایز است زیرا که ایشان توانایی آن را دارند و می‌توانند از پروردگارشان برای طالب آن بخواهند، در دنیا که معلوم است و این خاص به ایشان نیست بلکه عام است هم برای ایشان هم برای دیگران، بنابراین بنده مسلمان جایز است که به برادر مسلمانش بگوید برای من نزد پروردگارم شفاعت کن یعنی برایم دعا کن، و کس که چنین چیزی از او خواسته شده اگر خواسته او مباح باشد جایز است که از خدا بخواهد و برای او نزد خداوند شفاعت یا سفارش کند.

اما در روز قیامت هیچ کس بدون اجازه خداوند متعال نمی‌تواند شفاعت کند چنان که خداوند می‌فرماید: ﴿مَنْ ذَا الَّذِي يَشْفَعُ عِنْدَهُ إِلَّا بِإِذْنِهِ﴾ [البقرة: ۲۵۵].

«کیست که شفاعت کند در نزد او مگر با اجازه او».

و اما حالت مرده، حالت خاصی است و جایز نیست که این حالت را به قبل از مردن و یا پس از برانگیخته شدن در روز قیامت قیاس کنیم، زیرا اعمال انسان پس از مردن قطع می‌شود او فقط در گرو اعمالی است که انجام داده مگر آنچه که شریعت استثناء کرده است، و طلب شفاعت از مردگان از اعمالی نیست که شریعت آن را استثناء کرده باشد.

کدام حیات؟

شکی نیست که پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ پس از وفاتشان به حیات برزخی زنده هستند که از حیات شهداء کامل‌تر است ولی مانند حیات بیش از موت یا حیات روز قیامت ایشان نیست بلکه زندگی‌ای است که کیفیت و چگونگی آن را غیر از خداوند متعال هیچ‌کس نمی‌داند، لذا فرموده حضرتش صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ در حدیث شریف گذشت: «مَا مِنْ أَحَدٍ يُسَلَّمُ عَلَيَّ إِلَّا رَدَّ اللَّهُ إِلَيَّ رُوحِي حَتَّى أُرَدَّ عَلَيْهِ السَّلَامَ». این دلیل آشکار است که ایشان مرده‌اند و روح از بدنشان جدا شده است، اما هنگام سلام روحشان باز گردانیده می‌شود، نصوصی که از قرآن و سنت بر موت ایشان دلالت دارد روشن است و این امر در بین علماء محل اتفاق است، اما این امر مانع از حیات برزخی ایشان نیست کما اینکه موت شهداء مانع حیات برزخی آنان نیست که خداوند می‌فرماید: ﴿وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْوَاتًا بَلْ أَحْيَاءٌ عِنْدَ رَبِّهِمْ يُرْزُقُونَ﴾ [آل‌عمران: ۱۶۹].

«کسانی را که در راه خدا کشته شده‌اند مرده مپندار بلکه آنان زنده‌اند نزد پروردگارشان روزی داده می‌شوند».

در این مسئله سخن بطول انجامید و چنین چیزی لازم بود، چون

بسیارند کسانی که در این باب اشتباه می‌کنند و به جای آنکه خدا را بخوانند مردم را به شرک و پرستش مردگان دعوت می‌کنند. برای خودمان و برای سایر مسلمین از خدا می‌خواهیم که از آنچه با شریعتش مخالف است ما را سلامت و محفوظ بدارد. و خدا داناتر است.

از آداب قرآنی:

و اما آنچه که بعضی زائران انجام می‌دهند که در کنار قبر حضرتش صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صدایشان را بلند می‌کنند یا خیلی زیاد در آنجا می‌ایستند این اعمال جایز نیست، زیرا خداوند متعال امت را از اینکه صدایشان را بالاتر از صدای پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بلند کنند و از اینکه با ایشان مانند یکدیگر با صدای بلند صحبت کنند، منع فرموده و آن‌ها را ترغیب نموده که در نزد ایشان آوازشان را آهسته کنند می‌فرماید: ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تَرْفَعُوا أَصْوَاتَكُمْ فَوْقَ صَوْتِ النَّبِيِّ وَلَا تَجْهَرُوا لَهُ بِالْقَوْلِ كَجَهْرِ بَعْضِكُمْ لِبَعْضٍ أَن تَحْبَطَ أَعْمَالُكُمْ وَأَنتُمْ لَا تَشْعُرُونَ ﴿۱﴾ إِنَّ الَّذِينَ يَعْضُونَ أَصْوَاتَهُمْ عِنْدَ رَسُولِ اللَّهِ أُولَٰئِكَ الَّذِينَ امْتَحَنَ اللَّهُ قُلُوبَهُمْ لِلتَّقْوَىٰ لَهُمْ مَغْفِرَةٌ ؕ وَأَجْرٌ عَظِيمٌ ﴿۲﴾﴾ [الحجرات: ۲-۳].

«ای مؤمنان صداهایتان را از صدای پیامبر بلندتر نکنید و در سخن گفتن با او مانند حرف زدنتان با یکدیگر بلند حرف نزنید که مبدا اعمالتان نابود گردد و شما آگاه نشوید بیگمان کسانی که صداهایشان را نزد رسول خدا آهسته می‌کنند اینانند که خداوند دل‌هایشان را برای تقوا آزموده است، برای آنان آمرزش و پاداش بزرگی است.»

و دیگر اینکه در کنار قبر حضرتش صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ زیاد ایستادن و مکرر سلام کردن منجر به شلوغ شدن و سر و صدای زیاد و آوازهای بلند در کنار قبر شریف

ایشان صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می‌گردد و این امر با آنچه خداوند در آیات مذکوره برای مسلمین مشروع قرار داده مخالف است، و احترام حضرتش همچنان که در حال حیات واجب است پس از وفات نیز واجب است، بنابر این برای بنده مسلمان شایسته نیست که در کنار قبر ایشان عملی انجام دهد که مخالف آداب شرعی باشد.

تمسک به سنت:

کما اینکه بعضی زائران یا حتی غیر زائران برای دعا قبر حضرتش را انتخاب می‌کنند و رو به طرف قبر می‌ایستند و دستانشان را بلند کرده و دعا می‌کنند. همه این اعمال خلاف سیرت سلف صالح اعم از صحابه رسول الله و دیگر پیروان نیکوکار آنان است، بلکه این‌ها بدعت‌هایی است که در دین ایجاد شده است. پیامبر خدا صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می‌فرماید: «عَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ مِنْ بَعْدِي تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَصُوا عَلَيْهَا بِالتَّوَّاجِدِ وَيَاكُمْ وَمُحَدَّثَاتِ الْأُمُورِ فَإِنَّ كُلَّ مُحَدَّثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ»^۱. «بر شماست که سنت مرا و سنت خلفای راشدین مه‌دیین - رستگاران هدایت‌کننده - را که پس از من هستند محکم بگیرید و با دندان نگهدارید، و مبادا به آنچه در دین ایجاد می‌شود نزدیک شوید، زیرا هر عمل نو پیدا - در دین - بدعت است و هر بدعتی گمراهی است».

و همچنین پیامبر صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ می‌فرماید: «مَنْ أَحَدَّثَ فِي أَمْرِنَا مَا لَيْسَ مِنْهُ

فَهُوَ رَدٌّ»^۲.

۱- روایت در أبو داود و نسائی با اسناد حسن است.

۲- روایت در بخاری و مسلم است.

«کسی که در دین ما چیزی ایجاد کند که در آن نیست آن عمل ایجاد شده مردود است». و در روایت دیگری از مسلم آمده است که فرمودند: «مَنْ عَمِلَ عَمَلًا لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُوَ رَدٌّ». «هر کس عملی انجام دهد که در دین ما نیست آن عملش مردود است».

روایت امام زین العابدین علیه السلام:

باری علی ابن حسین علیهما السلام (امام زین العابدین که از دانشمندترین علمای اهل بیت هستند. مترجم) شخصی را دیدند که کنار قبر پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم دعا می کند او را از این کار منع کرد و فرمود آیا حدیثی برایت بیان نکنم که از پدرم و پدرم از جدم و جدم از رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم شنیده است که فرمودند: «لَا تَتَّخِذُوا قَبْرِي عَيْدًا، وَلَا يُبُوتَكُمْ قُبُورًا، فَإِنَّ تَسْلِيمَكُمْ يَبْلُغُنِي أَيَّمَا كُنْتُمْ»^۱.

«قبر مرا جای جشن و سرود و خانه‌هایتان را قبرستان قرار ندهید و برمن درود و سلام بفرستید که سلام شما هر جای که باشید به من می‌رسد».

باز هم بدعت:

بعضی زائران هنگام سلام دادن بر رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم دست راست را روی دست چپ و بر سینه یا پائین تر می‌گیرند طوری که گویا به نماز ایستاده‌اند، به این صورت ایستادن و سلام دادن درست نیست، کما اینکه در مقابل کس دیگری اعم از پادشاهان و رهبران و غیره نیز به این شکل ایستادن درست

۱- روایت از حافظ محمد بن عبدالواحد مقدس است که در کتابش «المختارة» آورده است.

نیست، زیرا این شکل فروتنی و خضوع و عبادت است که جز خدا برای هیچکس دیگری جایز نیست چنان که حافظ ابن حجر رحمته الله در فتح الباری از علماء نقل کرده است، مسئله در اینجا بسیار روشن است البته برای کسی که دقت کند و هدفش پیروی از راه و روش سلف صالح باشد و اما کسی که تعصب و خواهش نفس و تقلید کورکورانه بر او غالب باشد و نسبت به داعیان به سوی طریقه سلف صالح بدبین باشد کار او را به خدا می‌سپاریم و از خداوند برای خودمان و برای او هدایت و توفیق می‌طلبیم که بتوانیم حق را بر هر چیز دیگری ترجیح دهیم. براستی که آن ذات پاک بهترین سؤال شونده است.

سلام از راه دور:

همچنین بعضی مردم از دور رو به طرف قبر شریف می‌ایستند و لبانشان را می‌جنبانند گویا سلام و دعا می‌خوانند، همه این‌ها از قبیل همان بدعت‌های گذشته است که برای هیچ مسلمانی مناسب نیست که در دین خودش چیزهایی را پدید آورد که خداوند آن را مشروع قرار نداده است، شخصی که چنین عملی انجام می‌دهد گرچه با اخلاص و از روی محبت است اما این کردارش به جفا و بی‌مهری نزدیک‌تر است تا درستی و محبت.

نسخه امام مالک رحمته الله:

امام مالک رحمته الله (که تمام عمرش را در مسجد النبوی به نشر علم و سنت مشغول بود تا جایی که به امام دارالهجرة معروف است. مترجم) از این عمل و امثال آن باز داشته و می‌فرماید: «لن یصلح آخر هذه الأمة إلا ما أصلح أولها». «آخر این امت را اصلاح نمی‌کند مگر آنچه که اول آن را اصلاح کرده است».

و روشن است که آنچه اول این امت را اصلاح کرده حرکت در مسیر منهج نبوی ﷺ و خلفای راشدین و صحابه مرضیین - کسانی که خداوند از آنان اعلان رضایت و خوشنودی فرموده - و پیروان نیکوکار آنان بوده است پس آخر این امت نیز جز با چنگ زدن به همان منهج و روش و حرکت در همان مسیر اصلاح نخواهد شد.

از خداوند می‌خواهیم که مسلمین را به آنچه که نجات و سعادت و عزت دنیا و آخرتشان در آن است توفیق عنایت فرماید برآستی که او عطا کننده و نوازشگر است.

حکم زیارت:

چنان که بعضی عوام پنداشته‌اند زیارت قبر پیامبر ﷺ نه واجب و نه از شروط حج است فقط برای کسی که به مسجد پیامبر بیاید یا نزدیک آن باشد زیارت قبر حضرتش ﷺ مستحب است، اما کسی که از مدینه دور باشد جایز نیست که فقط به قصد زیارت قبر شریف به مدینه سفر کند، بلکه به قصد مسجد شریف سفر کردن مسنون است، وقتی به مسجد رسید قبر شریف حضرت ﷺ و قبر دو صحابی ایشان، ابوبکر صدیق و عمر فاروق رضی الله عنهما که در کنار حضرت دفن هستند را زیارت کند پس زیارت قبر ایشان رضی الله عنهما و قبر دو صحابی عزیزشان تابع زیارت مسجد ایشان است. زیرا در صحیحین ثابت شده که پیامبر ﷺ فرمودند «لا تُشَدُّ الرجالُ إلا إلى ثلاثة مساجد» «شد رحال - یعنی سفر مخصوص به نیت عبادت - جایز نیست مگر به سه مسجد: مسجد الحرام، و این مسجد من و مسجد اقصی».

اگر شد رحال به قصد زیارت قبر خود ایشان رضی الله عنهما با قبر غیر ایشان جایز می‌بود حتما امت را به آن راهنمای می‌فرمود و فضیلت آن را بیان می‌نمود زیرا ایشان از هر کس دیگری برای امت‌شان خیر خواه‌تر و به پروردگارشان

داناتر بودند و خوفشان از خدا از همه بیشتر بود، ایشان بطور کامل و آشکار دین را بیان فرمود و رسانده‌اند، امتشان را به هر خیری راهنمای فرموده و از هر شری برحذر داشته‌اند.

چگونه می‌تواند چنین اعمالی درست باشد درحالیکه ایشان جز سه مسجد مشخص از هرگونه سفر مخصوص دیگری به قصد عبادت برحذر داشته‌اند و فرموده‌اند: «لَا تَتَّخِذُوا قَبْرِی عِیدًا، وَلَا یُیُوتَکُمْ قُبُورًا، فَإِنَّ تَسْلِیْمَکُمْ یَبْلُغُنِیْ أَیْمًا کُنْتُمْ». «قبر مرا جای جشن و شادی و خانه‌هایتان را قبرستان قرار ندهید و بر من درود بفرستید که درود شما هرجایی که باشید به من می‌رسد».

شخصیت پرستی:

صحبت از مشروع بودن شد رحال برای زیارت قبر حضرتش صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ منجر به این می‌شود که قبر ایشان «عید» (جای شادی و خرسندی) قرارگیرد، و همان چیزی که پیامبر صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ از آن ترس داشتند یعنی غلو و شخصیت پرستی واقع گردد، چنان‌که عملاً بسیاری از مردم در آن واقع شدند چون اعتقاد داشتند که برای زیارت قبر حضرتش صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ سفر مخصوص جایز است.

و اما احادیث و روایاتی که در این باب مورد استدلال کسانی قرار گرفته که سفر مخصوص برای زیارت قبر حضرتش صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ را جایز می‌دانستند همه احادیث ضعیف بلکه موضوعی است که چنان‌که محدثین از قبیل دارقطنی، بیهقی، حافظ بن حجر وغیره، این ضعف را بیان کرده‌اند، بنابراین درست نیست که این احادیث ضعیف را در مقابل احادیث صحیحی قرار دهیم که بر حرام بودن شد رحال جز به مساجد سه‌گانه دلالت صریح و آشکار دارند.

روایات جعلی:

خواننده عزیز! اینک چند نمونه از احادیث جعلی و دروغین وساخته شده را در این باب گوشزد می‌کنیم تا اینکه فریب آن‌ها را نخورید و از آن‌ها بپرهیزید:

اول «کسی که حج کند و مرا زیارت نکند با من جفا کرده است». «من حج ولم یزرنی فقد جفانی».

دوم: «کسی که پس از وفاتم مرا زیارت کند گویا در حیاتم مرا زیارت کرده است» «من زارنی بعد مماتی فکأنما زارنی فی حیاتی».

سوم: «کس که مرا و پدرم ابراهیم را در یک سال زیارت کند نزد خدا برای او ضمانت بهشت می‌کنم». «من زارنی وزار ابي ابراهیم فی عام واحد ضمانت له علی الله الجنة».

چهارم: «کسی که قبر مرا زیارت کند شفاعت من بر او واجب می‌گردد». «من زار قبري وجبت له شفاعتي».

رأی محققین:

این روایات و امثال این‌ها از پیامبر صلی الله علیه و آله ثابت نشده است. حافظ بن حجر در تلخیص پس از آنکه اکثر این روایات را ذکر کرده می‌فرماید: «طرق هذه الروایات كلها ضعيفة» «سند همه این روایات ضعیف است».

حافظ العقیلی می‌فرماید: «لا یصلح فی هذا الباب شیء» «در این موضوع هیچ روایتی ثابت نیست».

شیخ الإسلام ابن تیمیة رحمته الله با قاطعیت می‌فرماید: «همه این احادیث جعلی است». «هذه الأحادیث كلها موضوعة» و شما می‌دانید که دائره علم

و حفظ و آگاهی شخصیتی همچون شیخ الإسلام چقدر گسترده است.

پایان

و انگهی اگر چیزی در این باره ثابت می بود صحابه رضوان الله علیهم أجمعین پیش از بقیه مردم به آن عمل می کردند و آن را برای امت بیان می نمودند، امت را به سوی آن دعوت می دادند، زیرا پس از پیامبران عَلَيْهِمُ السَّلَامُ آنان بهترین و عالمترین انسانها بودند و قوانین خدا و آنچه برای بندگانش مشروع قرار داده را از همه کس بهتر می دانستند و از هر کس دیگری برای امت در تبلیغ دین خدا خیر خواهتر بودند، وقتی از آنها چیزی در این باب نقل نشده خود دلیل است که این عمل جایز نیست بر فرض اگر چیزی هم در این زمینه آمده باشد آن را باید به زیارت مشروع حمل کرد که در آن شدرحال و سفر مخصوص به قصد زیارت قبر نیست، تا اینکه بین احادیث جمع شده باشد. و خداوند پاک و متعال دانانتر است.